

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15.
Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învaloid
Manuscrisele nu se înapoază. TELEFON Nr. 226.

Cumu-i sfântu, așa și tămăia.

De când contele Károlyi a abdicat dela șefia celor două partide independente unite și, cu vro douăzeci și trei de soți de principii, a întemeiat un nou partid independist și patruzeci și optist, se face multă vorbă în presa ungurească despre democratizarea Ungariei de mâne. Prilej acestor discuții a dat programul noului partid, care program, pe lângă vechile lozinci cu armata națională maghiară, cu independența economică, mai cuprinde și postulatul dreptului de vot universal și secret, precum și o altă politică de proprietate. „Drepturi națiunii, pământ națiunii, pâne națiunii” Lui Károlyi și soților săi de principii le-a părut acest program cel mai înaintat și cel mai desăvârșit pentru așezarea Ungariei de mâne pe baze mai largi, și mai solide; politicianilor din cercurile liber-cugetătorilor le-a părut prea strâmt, iar celor cari sunt în slujba imperialismului maghiar li s-a părut acest program prea înaintat. Vorba românilor: cumu-i sfântu' așa și tămăia.

Deși reprezentanții acestor curente politice urmăresc aceiași țintă: biruința pe toate terenele a punctului de vedere unguresc, în alegerea mijloacelor se pare că nu pot fi încă de acord. Fiecare fracțiune crede că ea poate duce mai ușor și mai sigur la izbândă idealul politicii ungurești.

Lupta ziaristică ce se dă în presa ungurească ne interesează și pe noi dintr'un motiv foarte simplu: în rândul cel dintâi noi, neamurile nemaghiare, suntem punctul asupra căruia nu pot cădea la învoială reprezentanții acestor curente politice. Bine, zic ei, să fie o Ungarie nouă și puternică, democratică chiar, dar ce vom face cu naționalitățile?

Programul partidului celui nou nu suflă un singur cuvânt asupra chestiunii de naționalitate din Ungaria. Ce crede despre ea? Cum are de gând să o rezolve? Pentru ce această tăcere semnificativă? Sau doar nu mai există neamuri nemaghiare în Ungaria? Contele Károlyi nu

vede că trecând mărș pe lângă aceasta chestiune și neîncredându-o de-o singură privire, n'a dat decât un program de jumătate pentru politica Ungariei de mâne?

Politicianii cari se bat în piept că reprezintă adevăratele idei progresiste într'un mod mai apăsător decât ori cari alții din partidele existente din Ungaria, politicianii cari vorbesc prin organul francmason „Világ”, au și arătat aceasta lacună mare din programul lui Károlyi. Dar ziarul noului partid „Magyarország” îi tratează cu dispreț dându-i gata în câteva șire, spunând că de sfaturi sunt sătui și că pot dormi liniștiți din pricina că n'au luat în program și „mântuirea naționalităților”.

Se ntelege că puteți dormi liniștiți, boerilor, pentru atâta răul! Asta o știam noi de mult!

Ne mirăm însă cum poate veni azi un partid politic cu un program nou pe care-l crede de cel mai democrat, un partid care se face că crede în evoluție și în necesitatea așezării țării pe alte baze, mai largi, mai umane, mai drepte, și care totuși să suferă de-o atât de cumplită orbire, nu firească ci voită? Să nu ne vadă și pe noi și rolul nostru, al popoarelor nemaghiare cari formăm jumătate din populația țării și de doi ani jumătate din glorioasa ei armată, să nu ne dea și nouă un loc, — locul ce ni se cuvine — în cadrele Ungariei de mâne? Sau nobilul conte crede că noi suntem buni numai să apărăm periferiile, granițele țării, iar în lăuntrul ei se poată trece peste noi prin o tăcere cuminte? Sau doar dl. Károlyi s'a temut să-și spună credințele sale înaintate în chestiunea de naționalitate și ne rezervă în înfăptuirea aspirațiilor noastre cele mai plăcute surprize?

Nu credem! Cunoaștem această speță de politicieni, cari în vreme ce ar voi să apară înaintați europeni, șovinismul lor național îi face să fie reacționari în esența lor. Noi știm că precum e sfântu, așa și tămăia.

Nu ne vom prea îngriji de atitudinea d-lor. Știm bine că nu ei vor rezolvi multele probleme ale Ungariei viitoare. Nu ne vom pierde vremea cu polemici de-

șarte: noul partid are și așa împotriva cui să se apere.

Și în rândul cel dintâi vedem că-i dă de furcă organul imperialismului maghiar „Budapesti Hirlap”, care crede de prea înaintat și programul noului partid, care nu vrea să audă de votul universal secret, nici de democratizarea Ungariei, pentru că, așa, „ar cădea frânele guvernării din mâinile păturii sociale istorice” și Ungaria ar ajunge la mezat. Partizanii noului partid cel puțin tac asupra viitorului popoarelor nemaghiare din Ungaria, politicianii imperialismului maghiar însă mărturisesc pe față temerea lor de-a democratiza Ungaria chiar din pricina noastră.

Ar fi interesant să urmărești aceste discuții, dacă n'ar fi prea dure, prea amare, convingerile ce-ți picură în suflet, citindu-le.

Aceștia să zidească Ungaria de mâne? Aceștia sunt făuritorii unui viitor mai bun, mai drept pentru popoarele acestei țări?

Dac'ar fi după măria ta, conte Károlyi și după ilustritatea ta, domnule Rákosi, ne-am fi vărsat în zadar sângele pentru patrie. Dar nu voi veți croi viitorul! Viitorul e în mâinile lui Dumnezeu și ale acelora cari apără cu sângele lor moșia părintească. Nimic nu credem, nimic nu vrem să credem, până ce nu vom auzi cuvântul lor. Cuvânt nou, cuvânt drept, cuvânt al viitorului.

„Noua Vremja” despre o pace apropiată. Din Copenhaga se anunță:

Ziarul „Novoje Vremja” înregistrează următoarea știre senzatională:

Cercurile guvernamentale din Petersburg și Londra sunt pline de încredere, că în curând se va restabili pacea. Se crede că în timpul cel mai scurt se vor desfășura pe toate câmpurile de luptă deosebit de importante evenimente, după cari vor începe îndată tratativele de pace.

Alegerea Mitropolitului gr. or. Biroul telegrafic ungar ne transmite următoarea telegramă datată din Sibiu, 6 August:

Vasile Mangra, până acum arhimandrit în Oradea-mare, a fost ales cu mare majoritate metropolitan. El a întrunit 71 voturi.

Operațiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 6 August
Câmpul de operațiuni dela vest.

Luptele dela Pozieres continuă. Seara au eșuat atacuri parțiale dușmane la pădurea Foureaux și spre nord dela Somme. În sectorul Maas, cu deosebire de-a dreapta râului, artileriile au desfășurat o puternică activitate. În jurul fortului de odinioară Thiamont au loc lupte îndârjite de artilerie. Numărul prizonierilor în sectorul Fleury s'a urcat la 16 ofițeri și 576 soldați. În pădurea Chapitre am făcut eri progrese. Aici au ajuns în mâinile noastre ca prizonieri nerâniți 3 ofițeri și 227 soldați.

Spre nord-ost de Vermelles în Argoni și pe înălțimea Combres am făcut explozii succese. Patrula dușmane au fost respinse în mai multe puncte. Intreprinderi proprii au succese la Craonelle și pe înălțimea Combres. Prin focul nostru de apărare a fost pușcat un avion dușman spre nord de Fromelles în luptă aeriană și altul spre nord-vest dela Bapaume.

La ost și sud-ost.

Frontul generalului-feldmareșal Hindenburg: O dună de nisip la sud dela Zareze (pe Stochod) ocupată încă de dușman, a fost curățită și au fost respinse contra-atacuri. Am făcut prizonieri 4 ofițeri și 300 soldați și am capturat 5 mitralieze. La Zalosce și la nord-vest de acolo Rușii au ajuns pe țărmul vestic al Siretului.

Frontul arhiduceului Carol Francisc Iosif: La armata Bothmer s-au dat lupte fără vre-o însemnătate mai mare în fața frontului. Succesele trupelor germane în Carpați au fost estinse.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Nimic nou.

Aniversarea insurecției macedonene. Din Sofia se comunică: A 13-a aniversare a insurecției macedonene a fost celebrată cu o bucurie mișcătoare de întreaga populațiune macedoneană. Regele și d-l Radoslavoff au primit numeroase depeși de omagii din principalele orașe ale Macedoniei, mai ales din Bitolia, Krusevo, Resson și Kitchevo, cari au fost centrele memorabilei revoluțiuni bulgare.

Comunicatul Höfer.

Buletinul oficial pe ziua de 6 August

În nordul monarhiei.

Frontul arhiduceului Carol Francisc Iosif: În regiunea Capul au eșuat numeroase atacuri rusești. La sud dela Iablonica și dela Tarlarow trupele austro-ungare, cu toată rezistența înverșunată a dușmanului, au înaintat. Armata colonel-generalului Kövess a respins la sud-vest dela Delatyn ieșiri puternice rusești. Mai departe la nord nu s-au petrecut evenimente mai importante.

Frontul Hindenburg: La Zalosce se dau lupte crâncene și cu succes schimbăcose la marginile vestice ale văii Siretului. Trupele aliate ale generalului Fath au făcut prizonieri în luptele succese, acum încheiate, la Zareze spre sud dela Stobychowa, 4 ofițeri ruși și 300 soldați și au capturat 5 mitralieze.

La granițele italiene.

Pe frontul dela Isonzo focul puternic de artilerie contra capului de pod dela Görz și a platoului dela Doberdo a continuat cu o violență neșchimbată. Ieșiri izolate contra pozițiilor noastre la ost dela Redipuglia și la Selz au fost respinse. Orașul Görz a avut să sufere mult sub bombardamentul de eri. Spitalul ordului mizericordioșilor a fost distrus prin proiectile, cari au nimerit în plin; mai multe persoane au fost omorâte. Pe frontul ostic din Tirol pozițiile noastre de înălțime în regiunea dela Paneveggio stau sub foc continuu violent de artilerie. Ieșiri izolate ale unor batalioane italiene au eșuat sub cele mai grele pierderi italiene. La sud dela valea Sugana o scurtă ieșire a unor detașamente ale noastre ne-au adus 2 ofițeri și 76 soldați italieni ca prizonieri și 5 mitralieze ca pradă.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Nu s-a petrecut nimic mai important.

Generalul de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Introducere în istoria artelor.

de Al. S. Iorga.

III.

China. O țară cu estindere uriașă și o cultură de 4000 de ani, a cărei scop era mai mult decât în India, dezvoltarea intelctului.

Hipertrofia fantaziei cum o văzuserăm în India dispare pentru a face loc unei concepții de viață mai rațională. Chinezii, cari au parcurs drumul lung al dezvoltării culturale, posedând o filosofie și literatură dezvoltată și o serie de invenții, cari la noi abea acum în timpurile mai noi au fost cunoscute, nu admit desfrăul fantaziei.

În arta Indiei fantasia aprinsă acopere cu un văl rațiunea, până când arta chinezască este obiectivă și liniștită. Chinezii sunt oameni care se ocupă cu comerțul și este prea natural că concepțiile lor de viață să fie realiste.

Caracteristic pentru concepția Chinezilor este faptul că arhitectura lor nu s'a nuziat să creeze cele mai mari și frumoase monumente în templuri ci a dat mai mare importanță podurilor, canalelor și întăriturilor, dovedind cuteranță extraordinară în dimensionare și executare.

Concepția rațională a poporului chinez și comerțul dezvoltat aduc cu sine și dezvoltarea industriei de artă. Toate obiectele aceste de artă sunt cu deosebire îngrijite și vădită dragoste de muncă executate, amândouă calități cari lipsesc industriei noastre de artă.

Ca și în arta tuturor popoarelor constatăm și la Chinezi epoca de dezvoltare bine definite. Drumul parcurs de dânsii duce dela stilul strict sărbătoros la un naturalism foarte dezvoltat, peste toate fazele prin cari a trecut arta în dezvoltarea ei aproape la toate popoarele. Schimbarea principiilor de stil s'a produs la Chinezi cam brusc și anume cam în primii ani după numărătoarea noastră.

Conținutul artei chinezești este la început numai sfinți și scene religioase, executate într'un stil convențional. Pe urmă, probabil sub influința grecească încep artiștii a se ocupa tot mai mult cu natura, introducând elemente profane în artă, și anume figura omului, motive vegetale și animale. Momentul acesta este deosebit de important introducându-se de acum (și deodată cu dezvoltarea artei antice grecești) principii noi în artă, cari duc în suprema dezvoltare la impresionismul care acum este pe sfârșite în Europa, făcând loc poate iarăși

întoarcerii dela natură, curentelor expresioniste.

Interesantă este dezvoltarea artei chinezești și pentru că putem descoperi oareșicare analogie cu dezvoltarea artei noastre, care și ea era la început numai artă bisericească în stilul convențional bizantin, și abea dela Aman. Leca, Grigorescu etc. în secolul XIX, se începe a desvolta și pictura profană. Înainte de a trece la anticitatea clasică mai caracterizez pe scurt și arta japoneză, care a avut cea mai adânc simțită și directă influință asupra artelor moderne europene.

Japonezii sunt elevii Chinezilor. Un popor cu un gust exprimat decorativ și mare pricepere pentru industria de artă. Produsele lor se disting atât prin executarea artistică cât și prin construcția practică. Artă aceasta și dacă nu este mare, fascinează și leagă interesul prin efecte intime. Poporul japonez este popor cu inclinări practice, cu o viață modernă, și arta lor ne este mai apropiată. Cu arta japoneză iese Orientul din întunecimea misticismului.

Toți artiștii japonezi sunt propriu zis meseriași și arta lor s'a dezvoltat aproape tot așa ca și arta noastră națională. Cea-ce frapează la prima vedere este bogăția de forme, variațiunea motivelor și gradul înalt al unei des-

voltări individuale. Ca și arta noastră națională este și arta japoneză un rezultat produs prin colaborarea anonimă a multor generațiuni. De bună seamă pot fi constatate în arta japoneză și influențe primite pe calea comerțului sau altcum dela alte popoare; puterea individualității japoneze a contopit aceste elemente astfel, că azi totul se prezintă unitar și armonios. Interesante sunt unele țesături japoneze (mai cu seamă brăuri) pe cari întâlnim ornamente geometrice mult asemănătoare celor românești.

Ca și în știință sunt și în arte puncte, în care se încrucișează multe drumuri cari însă afară de punctul acela rar sau nici de cum nu se mai întâlnesc. Rîulețul (motiv decorativ românesc) este cunoscut în arta preistorică, peste întreg orientul, în anticitatea clasică (la Greci și Romani), în arta din Peru și pretutindeni, pe întreaga suprafața pământului. O serie întreagă de momente de aceste sunt în arta universală, și arta națională a cutărui popor este drumul acela care leagă punctele acestea, este surplusul de care dispune cutare popor peste patrimoniul comun al tururilor popoarelor. Popor muncitor cum este cel japonez și-a adunat un capital enorm, care cu drept cuvânt poate fi numit cultură națională.

Astfel s'a dezvoltat în orient arta

dela strictețea arhitectonică a Asyrienilor și Egiptenilor până la grațioasa artă japoneză.

Cu principii noi și în alte țări începe a înflori o artă nouă, arta clasică. Artă Orientalul este pentru noi mult-puțin un capitol închis, pânăcând cu anticitatea clasică și azi mai avem legături directe.

Baile dela Olănești.

Olănești Iulie v. 1916.

Cale ca de două ore cu trăsura dela Râmnicul-Vâlcei, spre sud-vest, se află bogatul sat de munte, Olănești. Mai sus ceva, pe valea râului între munți, e cătunul Olănești, la capătul căruia sunt stabilimentele de băi, cea mai veche stațiune balneară în Oltenia, și poate în toată România; și cea mai bună ca stațiune climaterică. De și mai spre sud, e mai ridicată de-asupra nivelului mării decât Călimănești, și mai adăpostită de curenji, fiind încununată de toate părțile de dealuri uriașe; și râul, ce curge pe aci, venind dintre munți pe o vale îngustă și prăpăstioasă în zig-zaguri, nu face curent, dar când se varsă, face uneori mari stricăciuni.

La 1869, trei ani după venirea sa în țară, fostul domn pe atunci, pe urmă regele României, Carol I, cum se interesa ca un bun gospodar de toate

Din România

Congresul studentesc. — D-l Stere în audiență. — Pentru Românii refugiați în Bulgaria. — Economice.

Un congres extraordinar al studenților a fost organizat pentru eri și azi în capitală în sala Ateneului. Congresul a fost deschis printr'un requiem celebrat la Biserica Albă pentru odihna sufletelor românilor căzuți în timpul războiului. La acest congres au luat cuvântul d-ii: dr. Ioan Cantacuzino, dr. Toma Ionescu, Găvănescu, Delavrancea, Octavian Goga, Emanuil Antonescu etc.

D-l C. Stere, deputat, fost rector al Universității din Iași, a fost primit în audiență de către M. S. Regele.

Guvernul român, în urma intervenirii d-lui ministru Derussi dela Sofia, a dispus trimiterea a câtorva mii de lei pentru a fi distribuiți ca ajutor Românii refugiați din Meglenia în Bulgaria. Comitetul Românilor refugiați din Meglenia în București, mulțumește călduros guvernului român și în special d-lui ministru Em. Porumbaru, pentru interesul ce-l poartă față de nenorocii români de pretulindeni în aceste vremuri grele.

A fost declarat ca aliment de prima necesitate carnea de vite mari și mici de orice fel, precum și carnea de păsări și vânături.

Se interzice cu desăvârșire atât vânzarea, cât și punerea în consumație publică Lunea, Miercurea și Vinerea, din fiecare săptămână, a cârnelor arătate, fie în hale și piețele publice, fie la măcelăriile particulare, restaurante, cârciumi sau orice alt loc destinat consumației publice.

Al patrulea tren rapid de mărfuri „Mercur”, venind din Austro-Ungaria, a sosit în țară conținând 7 vagoane cu sticlărie, 5 vagoane cu gemuri, 1 cu produse diverse, 1 cu tablă de fier, 1 cu hârtie de scris, 1 cu material sanitar și cu obiecte de fier. În total 18 vagoane.

Trenurile „Carmen” Nr. 59 și 60 venind din Germania au sosit de asemeni în țară.

Regele Angliei către șefii statelor aliate. Regele Angliei a adresat șefilor statelor aliate următoarea telegramă:

Cu prilejul aniversării a doua a luptelor mari, la care ia parte țara mea împreună cu vitejii mei aliați, Vă comunic intenția mea hotărâtă, că vouă continua războiul atât timp, până ce vom ajunge cu sforțările noastre comune finta, pentru care am prins arma în mână. Sunt incredintat, că și D-ța aprobi hotărârea mea, care nu permite ca jertfele, pe cari trupele mele viteze le-au adus cu atâta jertfire de sine, să rămână zădarnice.

Forța economică a Germaniei.

„Norddeutsche Allg. Zeitung” din Berlin prezintă un tablou al situației economice a Germaniei la finele celui de al doilea an de războiu din care reținem următoarele date:

Situația este mai bună decât acum un an. Forța economică a Germaniei nu arată nici cea mai mică urmă de oboseală ori de slăbire.

Cadrele muncii economice s'au mărit în lunile din urmă. Buna recoltă garantează acoperirea completă a alimentației vegetale a populației germane. Se va putea de asemenea să se dea mai mult furaj pentru trebuințele vitelor, decât înainte.

Păstrarea materialului de vite este asigurată prin restrângerea sistematică a consumației. fără ca aceasta, precum nici celelalte restricțiuni, să poată duce la foamete ori la vătămări pentru sănătatea poporului.

Aceasta o probează statisticele cazurilor de boale și ale morților, cari dau cifre mai mici decât în vreme de pace.

Piața muncii arată pretulindeni o scădere generală a celor fără de lucru.

La lucrătorii bărbați, cifra celor fără lucru nu atinge nici 1 la sută.

Se știe din comunicațiile anterioare că producția fierului, oțelului, etc., arată pretulindeni creștere față de anul precedent.

Depozitele din casele de economii sunt cu peste 50 de milioane mai mari decât la aceiași dată a anului trecut.

Incasările din traficul de mărfuri pe căile ferate ale Prusiei întrec pe cele în vremea de pace.

Exportațiunea germană în primul semestru 1916 a fost cu 25 la sută superioară celei din semestrul corespunzător din 1915, iar cifrele cresc mereu în fie ce lună. Rezervele de aur ale Băncii Imperiului acoperă circulațiunea biletelor cu mai mult de cât a treia parte din ceea ce este impus prin lege, în vreme ce acoperirea cu aur a Băncii Franței a dat înapoi de la începutul războiului cu 62 la sută față de 26 la sută, iar a Statului Rus de la 98 la sută cam la 20 la sută. Șapte optimi din cheltuielile de războiu german au rămas în interiorul Germaniei și aceste cheltuieli sunt acoperite cu împrumuturile de războiu, subscribe aproape numai în Germania.

Ziarul incheie:

Dacă împătrita înțelegere să încapă să pue la încercare forța vitei noastre economice în timp de războiu, vom suporta și această probă cu toate că regretăm adânc grozăviile războiului, care trebuie să continue. Numai asupra vrăjmașilor noștri caderăș-punderea continuării vărșării de sânge.

Evenimente pe mare.

Budapesta 6 August. Comandamentul flotei anunță: În 5 August un balon dușman s-a prăbușit arzând în apropiere de insula Lissa și a căzut în mare. Flotila noastră de torpiloare care s-a grăbit într-acolo a salvat resturile și ruinele balonului. Din echipajiu, cu toată căutarea, nu a putut fi salvat nimeni.

Situația financiară.

Zilele trecute s'au împlinit doi ani de zile dela izbucnirea înfricoșatului războiu mondial, la a cărui desfășurare asistăm încă, fără a-i prevedea sfârșitul. Nu va fi deci fără interes, a arăta din acest prilej în câteva trăsături fugitive, situația actuelă a piețelor de bani a monarchiei noastre și a aliatei noastre Germania.

Situația pieței interne de bani, este în butul îndelungatului războiu și a perturbației produse în întreaga viață economică a țării — favorabilă. Ultimo Iuliu, în timpuri normale termin, la care de regulă își luau începutul cererile mai intensive de bani, a trecut, fără a avea vre-o înrăurire mai de seamă asupra portofoliului Băncii Austro-Ungare. Situația se caracterizează prin o lipsă totală de afaceri, fapt care își află expresiune și în nivelul extraordinar de redus al discountului privat, care a cotat în Viena pentru cambii de prima bonitate 1%, pentru cambii budapeștane, de aceeași categorie, 3%, iar pentru alte cambii de portofoliu între 3%, 4% și 4%.

Cursul schimbului a fost în Viena la 26 Iuliu anul curent:

- Mărco: 143.75.
- Olanda: 324.
- Elveția: 149.75.
- Scandinavia: 227.75.
- București: 124.75.
- Sofia: 114.50.
- New-York: 7.68.
- Ruble: 268.58.

Nu mai puțin favorabilă este situația și în Berlin, unde discountul privat se menține la 4%, iar situația sumară a Băncii imperiului germane, prezintă la 22 Iuliu a. c., la stocul metallic o creștere de M. 1.2 milioane, din contra reduceri de M. 99.3 mil., la circulația bancnotelor și de M. 325 mil. la protofoliul de cambii, situația Băncii imperiale germane prezentând, la aceeași dată următoarele cifre:

- Stoc metallic 2.497, 841
- din care Aur 2.467,600
- Portofoliu 6.091,640
- Lombard 12.276
- Circulația bancnotelor 6.840.293
- În London discountul privat co-tează 5 1/2 %, iar în Paris 4 %.
- Italia și cursul schimbului în București pe finele lui Iuliu a. c.:
- Cec Paris: 109.85
- Cec Elveția: 122.20
- Cec Drachme: 125.
- Cec Italia (lire): 101 și un sfert
- Cec Berlin: 115.10.
- Cec Londra: 30.90.
- Cec Viena-Budapesta: 80.
- Ruble: ceul 2 lei, efective, 2.15.
- Leva: 93 jum,
- Aur: 39.
- Coroane efective: 79 și trei sferturi.
- Aurul a fost căutat și ureat în cursul săptămânei până la 39 la sută.
- R. E.

Incidente la granița româno-bulgară. Din București se anunță:

Guvernul publică prin „Independența Română” următorul comunicat asupra incidentelor de la Flămânda: „Soldați bulgari aflați în două bărci și plecați de la punctul bulgar Oreohowa, au încercat în două rânduri

în cursul nopții de Luni 18 spre Marți 19 Iulie v. și a aceleia de 19 spre Miercuri 20 Iulie se acosteze la insula românească Coria, situată în fața pichetului român Flămânda (lângă Giurgiu).

Sentinelele române prinzând de veste, s-au schimbat focuri de o parte și de alta și bulgarii s-au retras. Printre soldații noștri nu sunt nici răniți nici morți.

După informațiile noastre, ministrul nostru de externe a făcut demersurile necesare, pentru a atrage atenția guvernului bulgar asupra acestor incidente, cari înu corespund cu bunele raporturi ce există între cele două țări.

ȘTIRI.

— 7 August n. 1916.

Cu privire la alcgeria de Mitropolie se mai comunică din Sibiu ziarului „Br. Lapok” că P. Sa episcopul Dr. Miron Cristea a întrunit 24 voturi, iar P. S. Sa episcopul I. Papp tot 24 voturi.

Pentru fondul ziaristilor a trimes prin administrația ziarului nostru d-l Eliseu Moga, paroh gr. cat. Apahida 2 cor. Mulțumită.

Călătoria submarinului „Deutschland”. Din Washington se comunică: Remoreherul „Thimmins” anunță, că submarinul comercial „Deutschland” a trecut la 2 August (st. n.) la opt ore și jumătate pe lângă promontoriul Virginia:

Despre călătoria submarinului „Deutschland” se mai anunță prin Geneva: Portul din Baltimore era împodobit sărbătorește. Pe apă mișunau numeroase bărci cu motor pavoazate, în care se aflau Germano-americani distinși, precum și alte personalități aparținând tuturor naționalităților; toți așteptau cu nerăbdare ora plecării. Când era să plece „Deutschland”, toate vapoarele ancorate în golf salutau neîntrerupt și echipajul submarinului abia putea să le răspundă. În fine, „Deutschland” a arborat pavilionul german și căpitanul Koenig a dat la orele 5 semnalul de plecare. Remorecherele, vaporul vămei și al poliției înconjurau submarinul pentru a-l ocroti în contra atacurilor eventuale ale vaselor inamice și până la zona de frontieră americană l-a însoțit un distrugător de torpile, pe când vasele de război inamice circulau în sus și în jos. Vasele însoțitoare mai răsaseră câva timp pe loc și marinarii se uitau după „Deutschland”; apoi sau înapoiat la Baltimore.

Principele moștenitor german doctor de onoare. Facultatea juridică a universității din Berlin, a promovat pe principele moștenitor doctor de onoare. Distincția a fost comunicată telegrafic principelui. Kronprințul a aparținut ca student cu începere dela 1902 căva timp facultății juridice din Bonn.

Necrolog. Cu inima zdrobită de durere aducem la cunoștința tuturor rudenilor, cunoscuților și prietinelor trecerea la cele vecinice a mult iubitului nostru soț, neuitatului nostru tată, so-cru, moș, unchiu și cumnat **Petru Șinca**, paroh rom. gr. or. președ. dir. inst. de cred. „Corvineana” membru fondator

al fondului de teatru rom. membru al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român” etc. etc. În urma unui morb scurt dar acut și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului azi în 6/19 Iulie a. c. la 8 ore seara în al 63 an al etății și 39 al preoției și fericeii sale căsătorii. Rămășițele scumpului reposit se vor astruca Sâmbătă în 22 Iulie a. c. st. n. la orele 11 a. m. Dormi în pace suflet scump.

Batz la 6/19 Iulie 1916. Valeria, Teresia, Lucreția, fiuce. Maria Șinca n. Popoviciu, soție. Petru și Aurel Adamoviciu, nepoți. Iulian Vălcu și Aurel Adamovici, gineri.

Adresăm familiilor întristate sincere condolențe.

Noiuli feldmareșali prusieni. Se anunță oficial, că regele Würtembergului, principele moștenitor Ruprecht al Bavariei, principele Leopold de Bavariei, Albrecht de Würtemberg, au fost numiți feldmareșali prusieni. Cu aceștia armata prusiană posedă 8 feldmareșali, dintre cari 5 din Germania sudică.

Mulțumită. Pentru fondul capele noastre române unite din Brașov-vechi u am mai primit oferte dela următorii mărinimoși binefăcători și anume dela: dl Petru Papp, director școlar — Brașov: 10 cor.; o familie care vrea să rămană necunoscută: 6 cor.; dl Petru Petrică a trimis de pe câmpul de luptă nordic, unde este de prezent: 5 cor.; Gheorghie Mureșian, gloatăș din Bonțida 2 cor.; și Zamfira Petre Scăi din Brașov 1 cor.

Bunul Dumnezeu șă-i numere între aleși Săi, iar credinciosului luptător aflător la front să-i rânduiască scutință de primejzii, readucându-ni-l acasă întreg-sănătos.

Brașov, 5 August 1916. Moise Brumbolu, paroh-protopop gr. cat.

Fraternizare turco-indiană. Ziarul „Lokalanzeiger” află din Constantinodol, că 70 de ofițeri capturați la Kut-El-Amara au sosit acolo din lagă-rile de prizonieri, spre a serba împreună cu turcii sărbătoarea Bairam. Indianii și-au exprimat bucuria pentru primirea extra-ordinar de amicală ce li s'a făcut de către coreligionarii lor turci, și povestesc pretulindeni cu în-sufleșire, că turcii tratează pe prizonieri foarte bine.

Bibliografie.

Au apărut: „Ardealule, Ardealule, bătrân”. Poeme în proză de Emil Isac. Numărul 12 din biblioteca „Sămănătorul”. Ediție simplă: 40 fileri (bani). Ediție de lux 2 coroane (franci). Se găsește la toate librăriile românești.

Posta Redacției.

D-lui R. S. Nistorescu Șugab Abonamentul D-Voastră e achitat până la 1 Iulie 1917. D-lui A. Lupan Sânmărtinul de câmpie. Abonamentul D-Voastră e achitat până la 1 August 1916.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp Redactor responsabil: Ioan Laca.

bogățiile țării, aflând de apele dela Olănești, de te ordin d-lui general Davila să le analizeze. Stațiunea fiind însă proprietate particulară, rămase tot în stare primitivă. Încă acum 25-30 de ani, când veniam aci, făceam băi sub niște barace, în putini de lemn și în apă încălzită cu petroaie inferbăntate în foc. Actualul proprietar S. Bădescu, după moartea moșului său, căpitan Munteanu, răscumpără stațiunea dela ceialalți moștenitori, și făcu instalațiuni balneare moderne, și pe lângă otelul cel vechiu, de pe malul râului, mai zidi un alt otel mai sus, pe coasta de sub pădure.

La 1894 însă, fiind atunci mari vărșări de ape, râul ce curge pe dinaintea băilor, s'a umflat atât de tare, încât a măturat tot ce a găsit în calea sa, băi, otel, și alte locuințe. Până la otelul de sub pădure ajunsesse apa, și a lăsat toate camerele pline de noroiu, otelul însă a scăpat nedărmărat.

S'a făcut pe urmă alt stabiliment în care se afă vre-o 100 de cabine cu basiniu de marmoră, 50 pentru băi de iod, și alte 50 pentru băi de pucioasă, în câte două rânduri de o parte pentru femei, de alta pentru bărbați. S'a rezidit și mobilat otelul de pe malul râului, s'a repărat cel de sus; pe coasta dintre cele două oteluri s'a făcut un parc frumos cu noi alee și bănci; s'a dres șo-

sea de pe lângă râu pentru preumblări, până departe între munți, și s'au așezat bănci.

Multă lume vine aci vara numai pentru clima și aerul răcoros; și mulți pentru apele de beut, căci afară de iod și sulf pentru băi, sunt o mulțime de felurite ape, cari se beau după recomandarea d-rului, unele pentru rinichi și canalul urinar, altele pentru stomac, altele se întrebuițează pentru cura ochilor; și mai e un fel de apă ca cea dela Vitel, care se poate bea la masă cu vin.

Dimineața și seara de la 4 ore, e o plăcere să vezi, cum cete întregi de vizitatori, de ambe sexele și de toate vârștele, se văd respirându-se, unui pe valea ce duce către comuna Gisa, peste munte și unde sunt cele mai multe isvoară captate; alții pe șoseaua ce duce către comuna Comanca; fiecare cu păharul în mână.

Un alt stabiliment, care a început a se face la 1907, un cap de operă de arhitectură și de confort englez, care a costat peste două milioane de lei, este sanatoriul d-rului Putureanu. „Sanatoriul Dr. Putureanu, — zice d-l Dr. N. Măldărescu, profesor al facultății de medicină din București, — în felul, cum este acum instalat și cu dezvoltările, ce le va mai lua de sigur în viitor, poate fi considerat până acum

ca unicul în țară. Clădire mare, așezată în mod feeric pe un loc înalt, pe coasta unui munte, cel mai ridicat din localitate, cu aparența monumentală a unui castel în stil maur, cu acoperișul transformat într'o imensă terasă de-aupra a trei etaje. Vedere în panoramă asupra tuturor munților din jurul plaiului Olănești; soare, camere mari, mobilate cu un confort englez, calorifer pentru toată clădirea (pe timp de iarnă); ventilațiuni, instalațiuni de lumină electrică pentru toată stațiunea, instalațiuni de apă, plane, sală mare pentru teatru și petreceri, mare restaurant al stabilimentului. O terasă mare în fața stabilimentului... Altă terasă cu ascensoriu electric, acoperită cu beton și asfalt, de-aupra stabilimentului, cu un bufet special pentru prânzuri, și alte consumațiuni, și pentru băi de soare.

Sunt două laboratorii instalate complet în dependentele clădirei: unul de analize chimice, biologice și minerale, altul de bacteriologie, conduse cu multă competență de d-nul Putureanu și de cumnatul său, Dr. G. Militaru. Este o instalațiune de electroterapie cu toate aparatele cele mai nouă, un mare aparat Röntgen, care a costat 35 de mii de coroane cu toate dependențele lui, mai e încă o instalațiune de hidroterapie, rece și caldă. Sanatoriul Dr. Putureanu este dar un stabiliment

de fizioterapie complet în toată concepția cuvântului. Sanatoriul acesta nu este numai un otel de prima ordine, care poate fi comparat cu toate instalațiunile similare din Elveția pentru cei sănătoși cari doresc un repaus într'o localitate de înălțime mică, climaterică și frumoasă, dar el este destinat tuturor tratamentelor medicale de fizioterapie, cu ape minerale din localitate și străine, de hidroterapie electroterapie, radioterapie, masoterapie, kineziterapie, fototerapie, băi de soare. Iarna e o localitate admirabilă pentru convalescenți, surmunați, anemici etc. Numai bolnavi de boale contagioase și de alienațiune mentală nu se primesc.

Pentru aprecierea apelor și aerului de aici vou arăta iarăși părerile unui om de specialitate. Ultima analiză a acestor ape a făcut-o d-rul Puțureanu, proprietarul sanatoriului. El a descoperit și captat cele mai multe izvoară minerale. Din cauza marelui număr de izvoară minerale — zice dânsul într'o conferință a sa — cari dau loc la emanațiuni abundante de gaze, aerul stațiunii se găsește într'o continuă stare de mineralizare. Această particularitate a aerului este de o însemnătate extraordinară.

Fiecare înțelege, că respirând un asemenea aer, facem deja un tratament

natural, prin iuhalație, de cea mai mare eficacitate pentru organism.

Fără să mai înținem samă de emanațiuni radioactive, de emanațiuni de gaze rare, cari zac în adâncimile prămăntului, și cari căutându-și un drum cătră suprafață, urmează calea făcută de isvoarele minerale, să nu considerăm decât un singur gaz, pe care-l simțе și-l cunoaște toată lumea: **hidrogenul sulfurat.**

Acest gaz este foarte important pentru orice organism atât sănătos cât și bolnav. Pentrucă hidrogenul sulfurat având o mare simpatie pentru osioglobina sângelui, (se găsește în sângele venos), pe care o întâlnește în plumăni în timpul inspirațiunilor, se unește cu ea și pătrunde în țesăturile organismului, unde se descompune, punând oxigenul în libertate, pe care-l dă direct acestor țesături ale organismului.

Dar acest oxigen este „un oxigen în stare născăndă”, care pentru organism constituie cel mai puternic agent terapeutic, pentrucă distruge prin ardere toate materiile străine, toate toxinele sau otrăvile microbiere, în desebite organe ca și în sângele organismului întreg. Cu alte cuvinte este antisepticul cel mai puternic al sângelui și țesăturilor organice din câte se cunosc și se întrebuițează, în mod natural, până azi. Este regeneratorul organismului.

M. Străjanu.